

Rautjärven kunta

Loppuraportti

RivTimes
Salmon River for Locals and Travelers of All Times

Luksusta luonnosta - Hiitolanjoen alueen master plan

Co-funded by
the European Union

Sisällysluettelo

1	Master plan ja sen tavoitteet pähkinäkuoressa	1
2	Master planin valmisteluprosessi.....	1
3	Matkailunverkoston kehittämispotentiaalin selvitys	2
3.1	Hiitolanjoen vaikutusalueen yleinen potentiaali matkailun kehityskohteena.....	2
3.1.1	Sijainti ja saavutettavuus.....	2
3.1.2	Hiitolanjoen alue maakuntakaavassa.....	4
3.1.3	Pyöräilyreitit	5
3.1.4	Patikointimahdollisuuksia luonnossa	6
3.2	Alueen vahvuuksia ja mahdollisuuksia	8
3.2.1	Selkänojaa kehittämiseen trendeistä	8
3.3	Laatokan lohi, Hiitolanjoen luontoarvot sekä liittyminen Green Belt -vyöhykkeeseen	10
3.3.1	Hiitolanjoki ja Laatokan lohi - yhdessä ainutlaatuiset.....	10
3.3.2	Koskien kunnostus kiinnostaa.....	11
3.3.3	Alueen luontoarvot	12
3.3.4	Liittyminen Green Belt -vyöhykkeeseen.....	13
3.4	Parikka-Syväoron rajanylityspaikan avautumisen luoma kysyntä.....	14
4	Yleissuunnitelma - Master Plan.....	15
4.1	Alueen nykyinen palveluntarjonta ja sen kehittämistarpeet.....	15
4.1.1	Majoituspalvelut	15
4.1.2	Kahvila- ja ravintolapalvelut	16
4.1.3	Ohjelmapalvelut ja aktiviteetit	17
4.1.4	Alueen nähtävyyksiä ja retkikohteita	17
4.2	Hiitolanjoen kohteiden saavutettavuuden parantaminen	18
4.3	Uuden yritystoiminnan edellytysten kehittämistarpeet suunnittelualueella	19
4.4	Kehitettävä kokonaisuus ja tarina	21
4.5	Markkinoinnilliset konseptit alueen vetovoiman kehittämiseksi	23
4.5.1	Tekemistä ja liikkumista luonnossa (Hiking & Activities)	24
4.5.2	Paikallisia ruokaelämyksiä (Local Food Experiences).....	24
4.5.3	Kalastusta joilla ja järvillä (Explore Fishing).....	25
4.6	Keskeiset kehittämiskohteet.....	25
4.7	Toteutus suunnitelma	26
4.7.1	Kehittämisen kärjet ja teemat	26
4.7.2	Kestävä kehitys läpileikkaavana teemana	27

4.7.3	Priorisoitu toimenpidesuunnitelma	28
4.7.4	Markkinointiyhteistyö	28
4.7.5	Edunvalvonnan kärjet.....	30
4.7.6	Yleisiä kehittämissuunnitelmia	30
4.7.7	Rahoitusmahdollisuudet	30

Liitteet

Liite 1: Rahoituskartoitus (vain suomeksi)

Liite 2: [Esite](#) - master plan pähkinänkuoressa

Valokuvat: Rautjärven kunta, Visit Parikkala, Etelä-Karjalan virkistysaluejärjestö, Visit Finland, Saimaa Geopark, Suomen luonnonsuojeluliitto, WWF Suomi

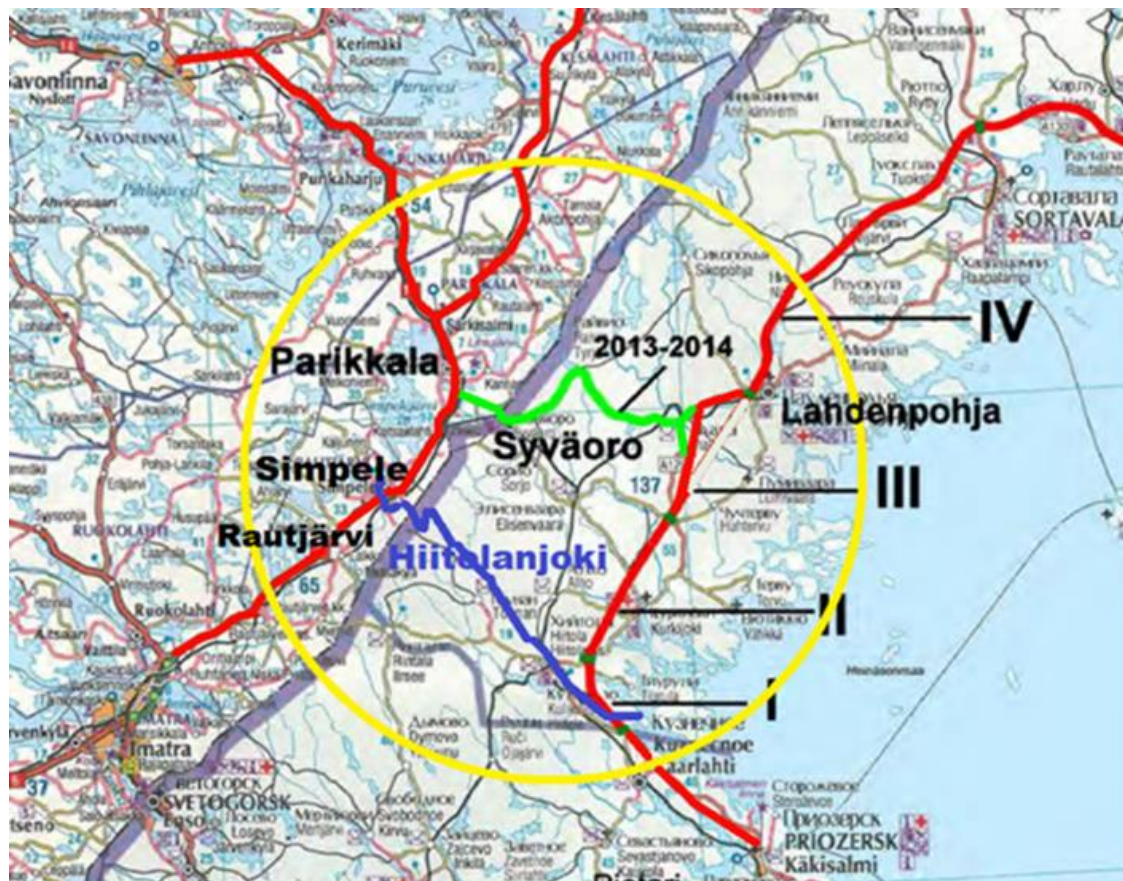
Hiitolanjoen alueen master plan

1 Master plan ja sen tavoitteet pähkinänkuoressa

Hiitolanjoen alueen matkailun yleissuunnitelma (master plan) on koko Hiitolanjoen ympäristöä koskeva, kokonaisvaltainen matkailun kehittämissuunnitelma. Sen tavoitteena on ohjata matkailun kehittämistä alueella tulevina vuosina. Läpileikkaavina teemoina toteutuksessa ovat kestävyden ja vastuullisuuden periaatteet.

2 Master planin valmisteluprosessi

Hiitolanjoen alueen matkailun yleissuunnitelma (master plan) on laadittu osana Rautjärven kunnan toteuttamaa ja Kaakkois-Suomi-Venäjä- CBC-ohjelman rahoittamaa Hiitolanjoki – Salmon River for Locals and Travelers of All Times (RivTimes) -hanketta ja sen työpakettia 1 (WP1). Työn on toteuttanut FCG Finnish Consulting Group Oy yhteistyössä hankkeen kumppaneiden ja alueen yritysten kanssa.

Kuva 1: Hankkeen kohdealue

31.10.2022

RivTimes-hanketta hallinnoi Rautjärven kunta, ja Etelä-Karjalan virkistysalueesäätö on toinen suomalainen kumppani. Venäjältä mukana ovat olleet Tourist Information Center of the Republic of Karelia, All-Russian Society for Protection of Nature (Leningrad Region), Directorate of Protected Natural Areas of the Leningrad Region ja State Budgetary Institution of Culture of the Leningrad Region House of Folk Art. Parikkalan kunta on rahoittanut hanketta, mutta ei ole toiminut varsinaisena hankekumppanina.

Master plan -työ käynnistyi kevättalvella 2021 ja valmistui lokakuussa 2022. FCG:n työryhmässä olivat mukana Jaana Myllyluoma, Markku Nissi, Polina Kiviniemi, Kristian Sievers, Vera Hirvonen ja Eric Roselius. Alueen matkailuyritysten haastattelututkimuksen toteutti Kari Turunen Koutsaaaja Oy:stä.

Prosessin aikana järjestettiin kaksi lähityöpajaa suomalaisille, kaksi etätyöpajaa venäläisille toimijoille sekä yhteinen suomalais-venäläinen etätyöpaja. Niissä työstettiin alueen tavoitteellista palvelutarjontaa, reittejä ja kehittämiskokonaisuutta. Lisäksi toteutettiin sähköinen kysely suomalaisille ja venäläisille toimijoille.

Toimeksiannon käynnistyessä koronapandemian aiheuttamat tapaamis- ja matkustusrajoitukset olivat voimassa, mikä rajoitti kasvokkain tapaamisia Suomessa ja esti kokonaan matkustuksen Venäjälle ja sieltä tännepäin. Kun koronarajoitukset hellittivät, tuli tilalle Ukrainan kriisi ja siitä aiheutuvat Venäjä-pakotteet, jotka käytännössä pysäyttivät Suomen ja Venäjän välisen kaupallisen ja hankeyhteistyön.

3 Matkailunverkoston kehittämispotentiaalin selvitys

Matkailulla on Hiitolanjoen ympäristössä merkittävät kasvun mahdollisuudet. Alueelta löytyy ainutlaatuisten luontokohteiden lisäksi kiinnostavaa historiaa menneiltä vuosisadoilta.

Rajanylittävän matkailun potentiaali sekä Parikkalan rajanylityspaikan avaaminen kansainväliselle liikenteelle ovat helmikuussa 2022 alkaneen Ukrainan sodan myötä siirtyneet ajallisesti pitkälle tulevaisuuteen, mutta samansuuntaista kehitystä viedään eteenpäin molemmin puolin rajaa ja varaudutaan siten tulevaisuuden mahdollisuuksiin.

3.1 Hiitolanjoen vaikutusalueen yleinen potentiaali matkailun kehityskohteena

3.1.1 Sijainti ja saavutettavuus

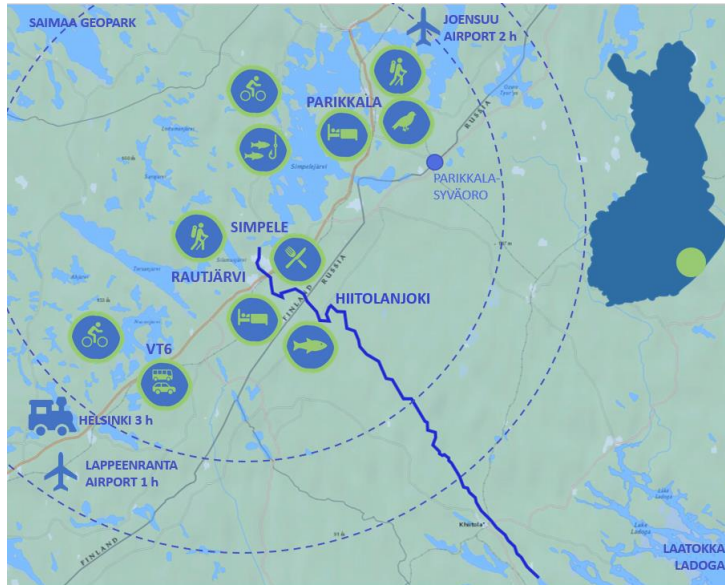
Hiitolanjoen alue sijaitsee Etelä-Karjalan maakunnassa Venäjän rajan välittämässä yhteydessä, ja sen ydin on Rautjärven ja Parikkalan kuntien alueella. Rautjärvellä on yhteistä rajaa Venäjän kanssa yli 30 km ja Parikkalalla yli 65 km.

Hiitolanjoki virtaa Venäjän ja Suomen alueella. Suomen puolella se virtaa Rautjärven kunnassa Simpeleellä ja Venäjän puolella Karjalan tasavallan Lahdenpohjan piirissä. Joessa on useita koskia, ja se laskee Laatokkaan Hiitolassa.

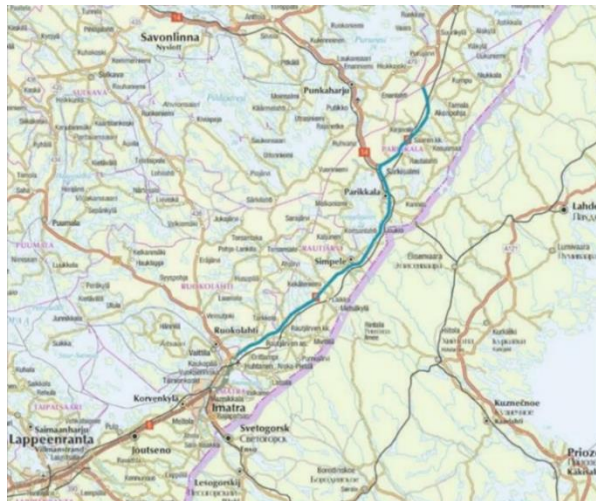
31.10.2022

Rautjärven kunnassa on kaksi keskustaajamaa, Simpele ja Rautjärven Asemansetu. Niiden välinen etäisyys on n. 20 km. Rautjärven rajanaapureita ovat Parikkalan ja Ruokolahden kunnat. Lähimmät kaupungit ovat etelän suunnassa Imatra (40 km) ja Lappeenranta (80 km) sekä pohjoiseen päin mentäessä Savonlinna (80 km).

Alueen halki kulkevat valtakunnallisesti tärkeät valtie (VT6) sekä rautatieyhteys pääkaupunkiseudulta Pohjois-Karjalaan (Simpeleen ja Parikkalan asemat).

Kuva 2: Hiitolanjoen vaikutusalue ja saavutettavuus pääväyliä pitkin

Kuva 3: Vt 6 Imatra-Parikkala (Väylävirasto ja ELY-keskus 2021)

VT6 on Euroopan laajuiseen [TEN-T-verkkoon](#) kuuluva päätie, joka yhdistää Kainuun ja Pohjois-Karjalan maakunta-keskukset Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson keskuksiin ja edelleen pääkaupunkiseudulle. Yhteysvälin liikenne on vilkkainta jakson eteläosassa Imatran-Ruokolahden alueella sekä Simpeleen (4 500 ajoneuvo/vrk vuorokaudessa) ja Parikkalan (5 500 ajoneuvoa/vrk).¹ Ohikulkijoiden potentiaali on siten merkittävä alueen matkailupalveluiden näkökulmasta.

¹ <https://vayla.fi/vaylista/aineistot/kartat/liikennemaarakartat>

31.10.2022

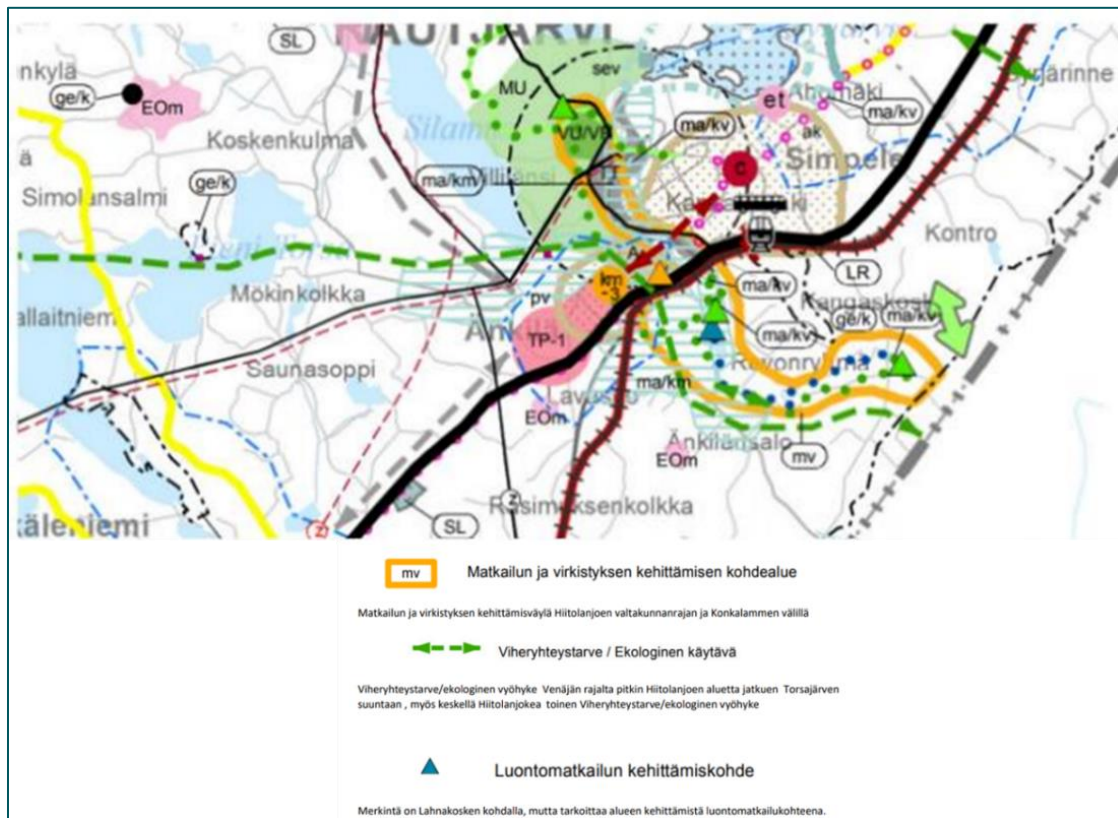
Lappeenrannan lentokentälle on noin tunnin ja Joensuun kentälle noin kahden tunnin matka. Junalla Helsinkiin ja Helsinki-Vantaan lentokentälle pääsee noin kolmessa tunnissa.

Esimerkkejä lähiympäristön merkittävistä vetovoimakohteista ovat [Saimaa Geopark](#) ja Imatralle nouseva [erä- ja luontokulttuurimuseo](#).

Suunnittelun alkuvaiheessa arvioitiin myös rajaliikenteen kasvupotentiaalia etenkin Parikkala-Syväoron rajanylityspaikan kansainvälistämisen myötä, mutta tilanne muuttui täysin Ukrainan sodan alettua. Venäläismatkailun ei tämänhetkisten arvioiden mukaan uskota palautuvan vielä moniin vuosiin.

3.1.2 Hiitolanjoen alue maakuntakaavassa

Etelä-Karjalan maakuntakaavassa (2011 ja 2015) Hiitolanjoki ja sen lähialue on merkitty sekä matkailun ja virkistystyksen kehittämisen kohdealueeksi. Alueella on tunnistettu myös luontomatkailun kehittämiskohteita sekä vihreyhteystarve/ekologinen käytävä joen ympäristössä Venäjän rajalta Torsajärven suuntaan ja myös keskellä Hiitolanjokea.

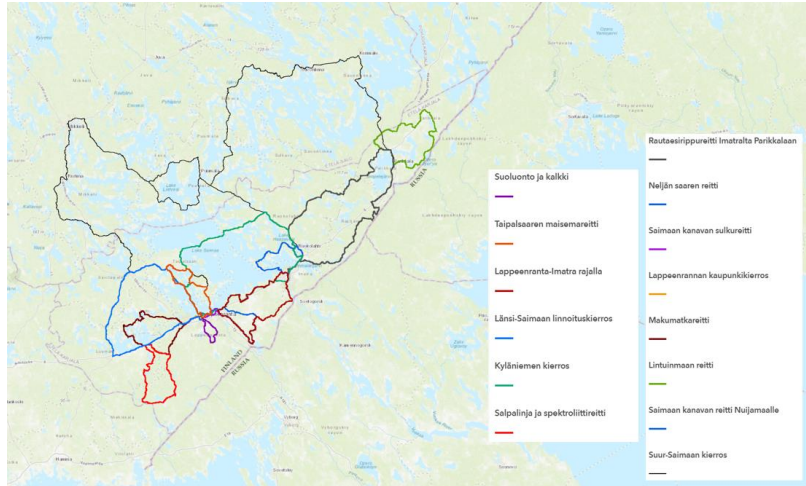

Kuva 4: Hiitolanjoen alue maakuntakaavassa (Etelä-Karjalan liitto).

31.10.2022

3.1.3 Pyöräilyreitit

Etelä-Karjalaan on suunniteltu 15 eripituista teemallista pyöräilyreittiä². Reitit on julkaistu sähköisellä [OutdoorActive-kartta-alustalla](#), josta ne ovat katsottavissa kansainvälisessä luontomatkailuportaalissa sekä ladattavissa mobiilisovellutuksena.

Kuva 5: Etelä-Karjalan teemalliset pyöräilyreitit (Lähde: Etelä-Karjalan liitto)

Kuva 6: Rautaesirippureitti eli Eurovelo 13-reitti Suomen kohdalla (Lähde: Eurovelo.com)

Rautjärven ja Parikkalan alueella kulkevat ns. Rautaesirippureitti – kulttuurin rajan pinnassa sekä Lintuinmaan reitti, johon kuuluu useita lintukohteita rajan läheisyydessä. Rautaesirippureitti kulkee Venäjän rajan läheisyydessä ja myös Etelä-Karjalan läpi. Se on osa EuroVelo 13 -reittiä, joka kulkee Mustalta mereltä aina pohjoiseen Jäämerelle asti. Lintumaan reitillä voi ihaila maaseutumaisemia ja poiketa lintukohteissa, jotka sijaitsevat Venäjän rajan läheisyydessä. Noin puolet Lintuinmaan reitistä on soratietä, puolet asfaltoitua.

² <https://liitto.ekarjala.fi/etela-karjalan-pyorailyn-teemareitit-valmiina-kayttoon>

31.10.2022

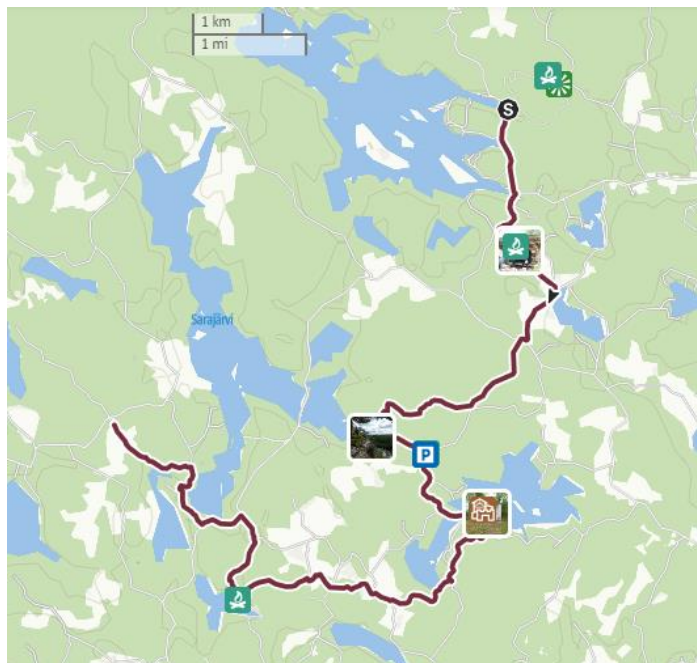

Kuva 7: Rautjärven ja Parikkalan keskeiset pyöräilyn teemareitit

3.1.4 Patikointimahdollisuuksia luonnossa

Hiitolanjoella on runsaasti mahdollisuuksia patikointiin ja luonnossa liikkumiseen. Tärkein reiteistä on ns. Rajojen reitti, joka on kolme kuntaa - Ruokolahden, Rautjärven ja Parikkalan - yhdistävä patikointireitti (n. 90 km E10:n varrella). Rautjärven reittiosuuden huippukohtana Haukkavuori, ja reitin varrella on kymmenkunta levähdyspaikkaa, joilla on laavut ja tulipaikat. Pitkälle reitille on yhteys Simpeleen kuntakeskuksesta (12 km).

31.10.2022

Kuva 8: Rajojen reitti (Lähde: Outdoor.com)

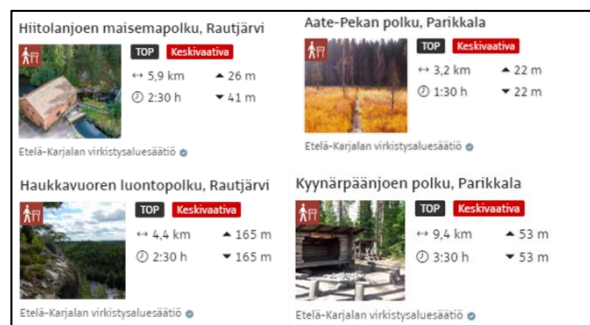
Alueen omia luontopolkuja ja retkikohteita ovat³:

Rautjärvi

- Hiitolanjoen maisemapolku (EKVS)
- Haukkavuoren luontopolku (EKVS)
- Äpätinkankaan luontopolku ja näköalapaikka
- Kangaskosken laavu (EKVS)
- Lahnasen grillikatos (EKVS)

Parikkala

- Aate-Pekan polku (EKVS)
- Kynnärpääjoen polku (EKVS)
- Rantaraitti ja Sikoharjun luonnonsuojelualue
- Pöropeikon polku
- Mikkiksen tarinapolku ja retkeilyreitit
- Jääkausipolku
- Pohjanrannan ja Tarassiinlahden lintutornit (EKVS)

Kuva 9: Luontopolkuja (Lähde: EKVS)

³ Etelä-Karjalan virkistysalueesäätö (EKVS) kohteet, Outdoor Active, Rautjärven kunta, Visit Parikkala

31.10.2022

3.2 Alueen vahvuuksia ja mahdollisuuksia

Hiitolanjoen alue sijaitsee hyvien liikenneyhteyksien varrella: rautatie ja VT6 (Helsinki-Joensuu). Alueella on kosolti pyöräilyyn, patikointiin sekä veneilyyn ja melontaan sopivia reitistöjä. Seuraavassa kuvassa on yhteen veto alueen vahvuuksista sekä vetovoimaisista kohteista ja teemoista.

Saavutettavuus

- Hyvät junayhteydet
- Valtatien varrella: VT6
- Lappeenrannan ja Joensuun lentokentät

Venäjän puoli

- Venäjän puolen parantuneet tieyhteydet (A-121 Sortavala, pistoyhteydet Parikkala-Syväorolle ja Niiralaan)
- Erikoisjunat alueelle
- Parikkala-Syväoron rajanylityspaikka pidemmällä tähtäimellä

Reitistöt

- Pyöräily
- Patikointi
- Vesireitit
- Melonta

Luontokohteet

Hiitolanjoen avautuminen

Suomen viimeinen alkuperäinen ja täysin luonnonvarainen järvilohikanta

Bongailu ja tarkkailu: linnut ja villieläimet

Metsästys

Teemat

- Luontomatkailu
- Vesistömatkailu
- Kalastus
- Kulttuuri
- Paikalliset ruokaelämykset
- Historia
- Vuosisatainen sotahistoria historia
- Teollisuusperinne
- Kulttuuri-historialliset reitistöt

Saimaa Geopark (Unesco Global Geopark)

Kuva: SGP/Arto Hämäläinen

Laatokan luodot (RUS)

Kuva: SL/Tuuli Hakulinen

Kuva 10: Alueen vahvuudet ja potentiaali

3.2.1 Selkänojaa kehittämiseen trendeistä

Kestävyys ja vastuullisuus ovat megatrendejä, jotka muodostavat perustan matkailun kehittämiseksi. Panostukset kestävyteen on myös muistettava nostaa näkyvästi esille, sillä puute voi olla matkailijalle syy jättää tulematta. Digitaalisuus on mukana kaikessa: myynnissä ja markkinoinnissa, palveluntuotannossa, liikkumispalveluissa ja rakenteiden hallinnassa. Väestön ikääntymisen trendi tuo mukanaan kasvavat vaatimukset vastuullisuuteen ja turvallisuuteen.

Matkailussa isoja, kysyntää ohjaavia ja luovia trendejä ovat erityisesti:

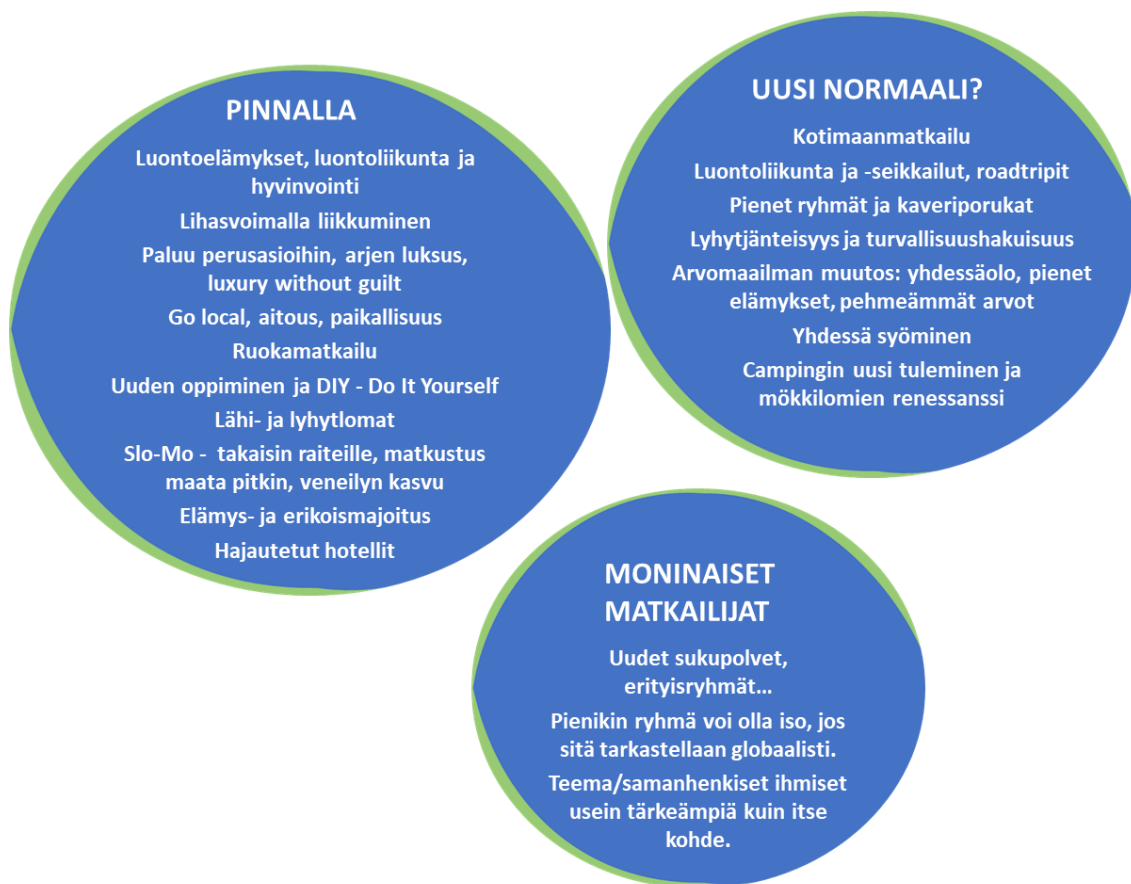
- Luontoelämykset, luontoliikunta ja hyvinvointi
- Lihasvoimalla liikkuminen (pyöräily, retkeily, melonta)
- Gravel eli soratiepyöräily
- Paluu perusasioihin, arjen luksus, luxury without guilt
- Go local, aitous, paikallisuus
- Ruokamatkailu, paikalliset erikoisuudet ja lähiruoka
- Uuden oppiminen sekä DIY - Do It Yourself
- Staycation (lähilomat), Microcation (lyhytlomat)
- Slo-Mo - takaisin raiteille, matkustus maata pitkin, veneilyn kasvu
- Elämys- ja erikoismajoitus
- Leirintämatkailun uusi tuleminen

31.10.2022

Kaikki edellä kuvatut muutosajurit avaavat mahdollisuuksia Hiitolanjoen alueen toimijoille. Erityisesti luonnon ja hyvinvoinnin yhdistelmällä on kasvavaa kysyntää.

Matkailijoiden tekemien valintojen näkökulmasta on huomionarvoista, että teema ja/tai samanhenkiset ihmiset usein tärkeämpiä kuin itse kohde. Sama pätee myös tapahtumiin. Pienikin ryhmä voi olla iso, jos segmenttiä tarkastellaan globaalisti.

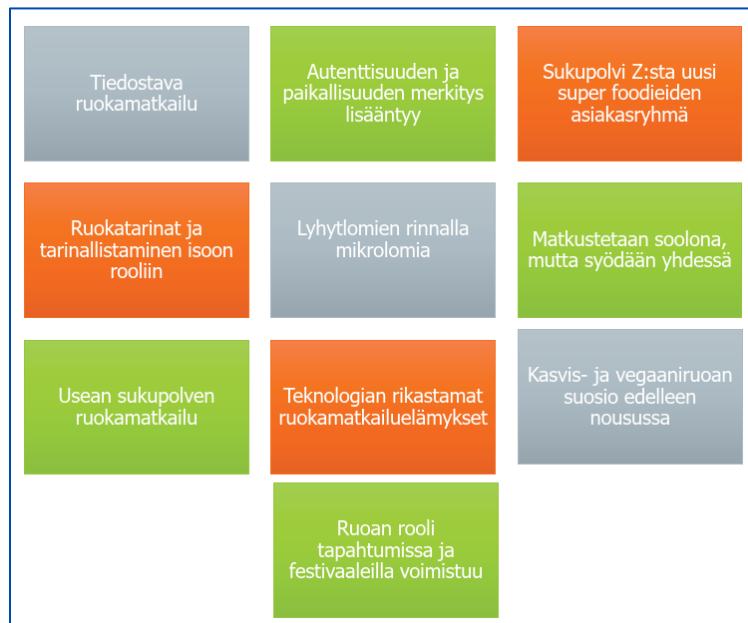
Koronan vaikutus matkailuun on ollut suuri. Kotimaanmatkailu on lisääntynyt, samaten luonnossa liikkuminen. Pienet ryhmät ja kaveriporukat matkustavat, ja matkoja varataan entistä lyhytjäteisemmin. Toisaalta matkoihin myös kohdistuu suuria odotuksia, joten laadun merkitys on suuri. Arvomaailmakin on muutoksessa, yhdessäoloa ja pieniä elämyksiä arvostetaan.

Kuva 11: Yhteenvedo trendeistä, joihin kannattaa erityisesti kiinnittää huomiota

Ruokamatkailun trendejä on koottu seuraavaan kuvaan. Rautjärvellä ja Parikkalassa on paljon mahdollisuuksia paikallisen ruokatarjonnan kehittämiseen.

31.10.2022

Kuva 12: Ruokamatkailun trendit (Lähde: Suomen ruokamatkailustrategia 2020-2028⁴)

3.3 Laatokan lohi, Hiitolanjoen luontoarvot sekä liittyminen Green Belt -vyöhykkeeseen

3.3.1 Hiitolanjoki ja Laatokan lohi - yhdessä ainutlaatuiset

Hiitolanjoki, josta käytetään myös nimeä Kokkolanjoki, virtaa Rautjärven Simpelejärvestä Venäjän puolelle Laatokkaan. Joen pituus on noin 42 km, josta Suomen puolella virtaa 8 km. Laatokalle, Euroopan suurimmalle järvelle, on matkaa vajaat 40 km.

Hiitolanjoki on Suomen ainoa joki, jossa esiintyy täysin luonnonvarainen järvilohikanta. Laatokan lohen lisäksi jokeen nousee taimenta. Järvilohen lisäksi Hiitolanjoesta löytyy viisi muutakin EU:n erityisessä suojelussa olevaa lajia: nahkiainen, pikkunahkiainen, toutain, kivisimppu ja rantaneula.

Suomen puolella jokea on kolme koskea - Kangaskoski, Lahnasenkoski ja Ritakoski. Niissä sijaitsevien, käytöstä poistuneiden voimalaitosten padot ovat pitkään estäneet järvilohen nousun luontaisille lisääntymisalueilleen.

Tilanne on muuttumassa patojen purkamisen ja koskien ennallistamisen myötä. Järvilohi on kuitenkin vielä pitkään uhanalainen, joten sen kalastus ei toistaiseksi ole mahdollista.

⁴ <https://www.haaga-helia.fi/sites/default/files/file/2021-09/ruokamatkailustrategia-2020-2028.pdf>

31.10.2022

3.3.2 Koskien kunnostus kiinnostaa

Hiitolanjoki on edelläkävijä pienten vesivoimaloiden purkuhankkeena. Suomen puolella Kangaskosken pato purettiin syksyllä 2021. Lahnasenkosken purku valmistuu seuraavaksi, jonka jälkeen vuorossa on viimeinen nousueste eli Ritakosken pato. Vaelluskalojen reitin latvavesille on tarkoitus avautua kokonaan vuoden 2023 aikana.

Kuva 13: Hiitolanjoen kolme koskea

Koskien ennallistaminen mahdollistaa vesistön vaelluskala-kantojen luontaisen lisääntymiskierron käynnistämisen. Tavoitteena on, että lohi alkaisi jälleen nousta joen yläpuolisiin Silamukseen ja Torsajärveen.

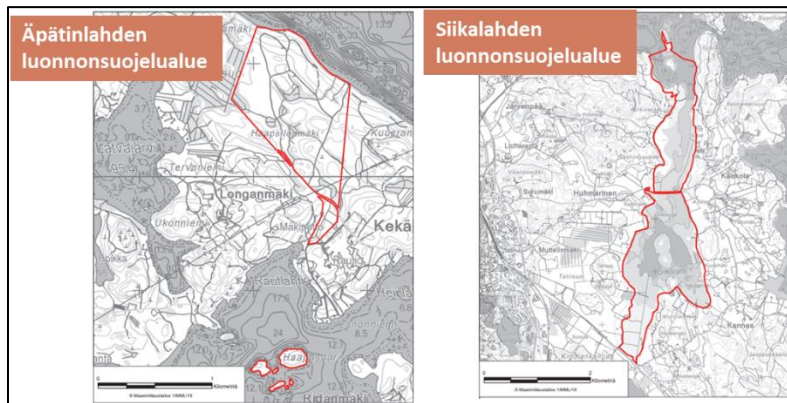
Alueelle muodostuu poikkeuksellisen hieno ja laajaa kansainvälistäkin kiinnostusta herättänyt koskikokonaisuus. Etelä-Karjalan virkistysalueasäitiö sai toukokuussa 2022 kansainvälisen palkinnon, kun Kangaskosken padon purkaminen nostettiin parhaaksi monien eurooppalaisten padonpurkuprojektien joukosta.⁵

⁵ <https://damremoval.eu/report-2021-2>

31.10.2022

3.3.3 Alueen luontoarvot

Hiitolanjoen ympäristön luontoa määrittävät Laatokan Karjalan luontotyyppi ja sen vaihtelevat, vehreät maisemat. Alueella on kaksi maakunnallista luonnonsuojelualuetta, Äpäntinlahti Rautjärvellä ja Siikalampi Parikkalassa, sekä lukuisia muita valtion tai yksityisomistuksessa olevia suojelukohteita⁶.

Kuva 14: Äpäntinlahden ja Siikalahden luonnonsuojelualueet

Kuva 15: Siikalahden palveluita (Metsähallitus)

Siikalampi, kansainvälisestikin arvokas lintujärvi ja yksi Sisä-Suomen lajirikkaimmista lintualueista, sijaitsee Parikkalassa aivan kaakkoisrajan tuntumassa. Se kuuluu eliömaantieteellisesti Laatokan-Karjalan lehtovyöhykkeeseen. Alueella voi aistia Laatokan ilmastollisen vaikutuksen; linnuntietä matkaa Laatokalle on vain 35 km. Siikalahdella on runsas ja monilajinen pesimä- ja muuttolinnusto. Siellä pesii kesäisin pari tuhatta lintuparia, ja pesiviä lintulajeja alueella tavataan 70. Lintukohteilla vieraillee vuosittain yli 10 000 matkailijaa.⁷ Suojelualuetta hoitaa ja ylläpitää Metsähallitus.

⁶ Valtioneuvoston asetus Etelä-Karjalan maakunnan luonnonsuojelualueista 1076/2019; Suomen Natura 2000 -alueet, ympäristöministeriö

⁷ Luontoon.fi

31.10.2022

Siikalahden lisäksi Hiitolanjoen alueella on muitakin arvokkaita lintuvesiä. Koko Simpelejärvi ja Pieni- ja Suur-Rautjärvi kuuluvat Finiba-verkoston (Finnish Important Bird Areas)⁸, ja parhaimmat alueet kuuluvat myös Natura suojeluohjelmaan.

Seuraavassa on listattu alueen Natura 2000 -ohjelman kohteet.

<p>Rautjärven Natura 2000-kohteita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Haukkavuori • Kivijärvi • Lautakangas • Revonrannan laidun • Yhteismetsän puisto • Äpätinkangas	<p>Parikkalan Natura 2000-kohteita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kanavalampi • Kirjavalan laitumet • Korpisaaren metsä • Naattikumpu • Niukkala • Pieni- ja Suuri-Rautjärvi • Pyhäjärven alueen luontokokonaisuus • Ristimäki • Siikalahti, Sammallampi, Rautalahti • Suurmäki • Suurtuvan niitty • Syrjänsärkkä
---	---

Kuva 16: Rautjärven ja Parikkalan Natura-kohteita

3.3.4 Liittyminen Green Belt -vyöhykkeeseen

Fennoskandian Green Belt eli ns. vihreä vyöhyke edistää rajat ylittävää yhteistyötä luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi. Vyöhyke on osa Euroopan vihreää vyöhykettä, ja se koostuu luontoalueista Suomen, Venäjän ja Norjan rajaseuduilla.

Vihreän vyöhykkeen yhteistyön tavoitteena on mm.

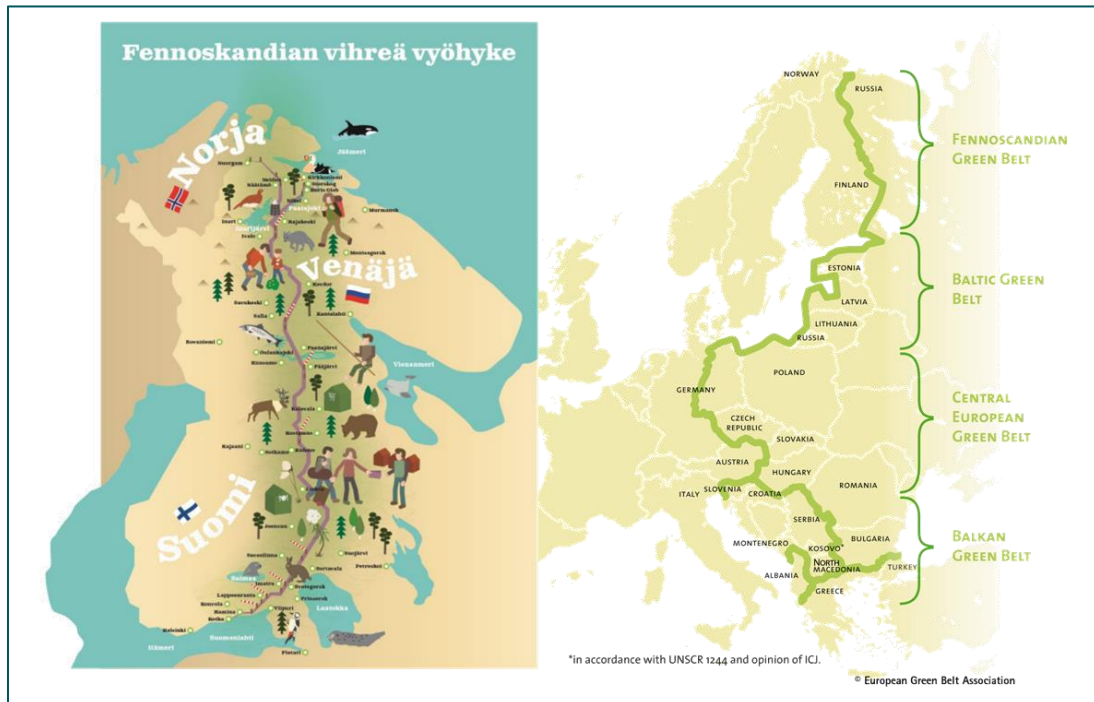
- turvata luonnon monimuotoisuutta,
- kehittää alueen elinkeinoja, kuten luontomatkailua, ja sosiaalista hyvinvointia, perustuen alueen ainutlaatuiseen luontoon, geologiseen monimuotoisuuteen sekä kulttuuriperintöön,
- edistää ympäristön kestävyttä alueidenkäytön suunnittelussa ja aluekehittämisen koordinoinnissa sekä
- lisätä ympäristötietoisuutta ja osallistumista kaikilla tasoilla.

Etelä-Karjalassa Fennoskandian vihreällä vyöhykkeellä korostuvat erityisesti vesistöt eli ns. sininen vyöhyke sekä luontomatkailu. Matkailullista yhteistyötä vyöhykkeeseen sisältyvien alueiden kanssa voisi toteuttaa esimerkiksi kansainvälisellä EU-hankkeella yhteistyössä muiden maakunnan toimijoiden kanssa.

⁸ <https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/finiba/>

31.10.2022

Kuva 17: Fennoskandian vihreä vyöhyke (Lähteet: Ympäristöministeriö ja [European Green Belt Association](#))

Vihreän vyöhykkeen lisäksi Hiitolanjoen alue linkittyy myös Runon ja Rajan tiehen (Via Karelia)⁹, joka kulkee itärajaa noudatellen Suomenlahdelta Sallaan. Reitin pituus on 1080 km. Tie sai vuonna 2002 Tiehallinnon virallisen matkailutiestatusta, ja se on merkitty kansainvälisillä matkailutien merkeillä. Organisaatioltaan Runon ja Rajan tie on rekisteröity yhdistys ja jäsenenä on osa tien varren kunnista ja kaupungeista. Via Karelian yhdistäviä teemoja ovat ruoka, ortodoksisuus, luonto ja sotahistoria.

3.4 Parikka-Syväoron rajanylityspaikan avautumisen luoma kysyntä

Alun perin tarkoituksena oli arvioida myös Parikkala-Syväoron kansainvälisen rajanylityspaikan avautumisen luomaa uutta kysyntää. Suunnitelmilta on kuitenkin pudonnut pohja pois, eikä rajanylityspaikan avaaminen enää ole realistista. Merkittävimmäksi uudeksi vetovoimatekijäksi onkin nousemassa edellä kuvattu Hiitolanjoen koskien kunnostus, joka on saavuttanut kansainvälistäkin mediahuomiota ja omaa kansainvälistäkin matkailullista potentiaalia.

⁹ <https://viakarelia.fi/tiet/runon-rajan-tie/>

31.10.2022

4 Yleissuunnitelma - Master Plan

Matkailun kehittämisen kokonaiskuva muuttui olennaisesti Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa 2022. Rajat ylittävä yhteistyö pysähtyi käytännössä kokonaan, ja samaan aikaan hanke Parikkala-Syväoron rajanylityspaikan avaamiseksi kansainväliselle liikenteelle keskeytettiin. Venäläisten matkailijoiden ei uskota palaavan lähivuosina, joten potentiaalisimmat kohdemarkkinat painottuvat kotimaahan ja läntiseen Eurooppaan. Siksi hankkeen kohdealueen kehittämisen tarkastelussa on keskitytty Venäjä-yhteistyön sijaan Suomen puolelle, ts. Hiitolanjoen alueen mahdollisuuksiin osana Etelä-Karjalan ja Järvi-Suomen matkailullista kokonaisuutta.

4.1 Alueen nykyinen palveluntarjonta ja sen kehittämistarpeet

4.1.1 Majoituspalvelut

Majoitustarjontaa alueella on kohtalaisen paljon, mutta painotus on kuitenkin vuokramökeissä ja pienissä kohteissa. Parikkalassa majoituspalveluita on selkeästi Rautjärveä enemmän.

Alla olevaan kuvaan on koottu Internetin kautta löytyvät majoituspalvelujen tarjoajat. Osassa kohteista on myös kokous- ja juhlatiloja.

Kuva 18: Majoituspalveluita Rautjärvellä ja Parikkalassa

31.10.2022

Erityisiksi kehittämistarpeiksi on tunnistettu laadukkaan majoituksen lisämistarve sekä talviajan majoituksen kehittäminen.

Kysyntään vaikuttavia trendejä ovat erikoismajoitus, hajautetut hotellit (pieniä yksiköitä isojen rakennusten sijaan), glamping (camping, jossa mukana luksusta) sekä elämyksellisyys. Myös etätöön ja monipaikkaisen asumisen lisääntyminen vaikuttavat asunto- ja majoituskysyntään, samaten vapaa-ajan ja työn yhdistämisen trendit (Workcation, Bleisure).

4.1.2 Kahvila- ja ravintolapalvelut

Parikkalassa on ravintolapalvelujenkin osalta Rautjärveä enemmän tarjontaa.

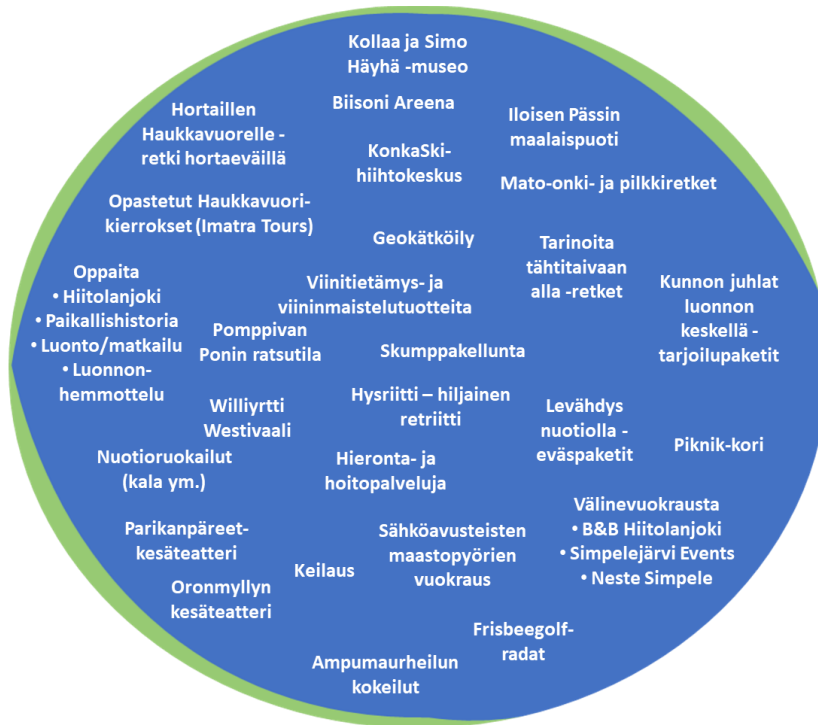
Kuva 19: Rautjärven ja Parikkalan kahvila- ja ravintolapalveluita

Tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi nostettiin suunnittelun aikana lähi- ja kalaruuan hyödyntäminen (Taste of Place). Rautjärven alueelle toivotaan erityisesti uutta lähiruokaravintolaa.

Ravintolapalvelujen kehittämiseen olennaisesti vaikuttavia trendejä ovat elämyksellisyys, vastuullisuus (myös turvallisuus), lähiruuan (Taste of Place) ja yhdessä syömisen arvoistus. Ruokaa myös halutaan mahdollisuuksien mukaan päästä itse valmistamaan, taustalla kiinnostus oppimiseen ja käsillä tekemiseen (DIY, Do It Yourself). Ruoka vaikuttaa yhä enemmän matkustusmotiveihin. Ruokaan liittyvät tarinat ovat myös tärkeitä, ja kokemuksia jaetaan aktiivisesti somessa. Nouseva ilmiö ovat ns. superfoodiet, joita kiinnostaa erityisesti uusien ruokaelämysten löytäminen.

31.10.2022

4.1.3 Ohjelmapalvelut ja aktiviteetit

Kuva 20: Ohjelmapalveluja ja aktiviteetteja Rautjärvellä ja Parikkalassa

Tärkeimpiä tunnistettuja kehittämistarpeita ohjelmapalveluiden ja aktiviteettien osalta ovat tuotteistus ja palveluntarjonta kohdemarkkinoille (kotimaa/kv), palveluiden löydettävyys ja ostettavuus, ympärivuotisuus sekä kalastustuotteet ja vesillä liikkumisen palvelut.

Tässä yhteydessä kehitysohjelmaan ja kasvupotentiaaliin olennaisesti vaikuttaviksi trendeiksi tunnistettiin lähilomien suosio, luontomatkailu ja -liikunta, lihasvoimalla liikkuminen ja pyöräily, vastuullisuuden ja turvallisuuden korostuminen, elämyksellisyys ja seikkailut (safe/extreme), digitaalisuus ja virtuaalimatkailu sekä kokemusten jakaminen.

4.1.4 Alueen nähtävyyksiä ja retkikohteita

Rautjärvellä ja Parikkalassa on kosolti kiinnostavia kulttuurihistoriallisia ja luonnonympäristöön liittyviä käynti- ja retkikohteita. Alla olevan listauksen lisäksi molempien kuntien alueelta löytyy kymmenittäin sotahistoriallisia ja muita muistomerkkejä.¹⁰ Pyöräily- ja patikointireittejä sekä kiinnostavia luontokohteita on kuvattu aiempaan luvussa 3.

¹⁰ <https://www.rautjarvi.fi/fi/Matkailu/Nahtavyudet>, <https://visitparikkala.fi>

31.10.2022

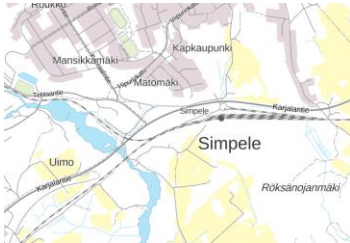
Rautjärvi	Parikkala
<ul style="list-style-type: none"> • Hiitolanjoen kosket ja vanhat voimalat, luontopolut; avautuva museo ja saari (virtuaalisuus) • Haukkavuori • Miettilän entinen kasarmialue, avautuva sotahistoriakeskus, Kollaa ja Simo Häyhä -museo, kotiseutumuseo • Rautjärven kirkko, Pitäjätupa kirkon pihapiirissä • Simpeleen kirkko • Tehtaanpuisto (frisbeegolf ym.) • Museotie • Kalterijääkärien hautakammio livanansaassa • Pirunkirkko • Laikon Lähde 	<ul style="list-style-type: none"> • Siikalahti ja muut lintukohteet • Patsaspuisto • Koitsanlahden hovi • Hevosvetoisten ajoneuvojen ja työkoneiden museo • Honkakylän kauppamuseo • Papinniemen arkeologinen autiokylä • Parikkalan kotiseutumuseo, Hauta-Ollin mökki • Parikkalan Meijerimuseo • Parikkalan, Saaren ja Uukuniemen kirkot • Ortodoksinen tsasouna

Kuva 21: Käynti- ja kulttuurikohteita alueella

4.2 Hiitolanjoen kohteiden saavutettavuuden parantaminen

Hiitolanjoen alueen yleinen saavutettavuus on hyvällä tasolla, mutta kehitettävääkin löytyy. Kehityskohteita ovat mm.

- Laajakaistayhteydet (digitaalinen saavutettavuus)
- Yleinen opastuksen kehittäminen alueella ja konkreettisissa kohteissa (esim. Museotie)
- Junayhteyksien parantaminen ja Simpeleen aseman saavutettavuuden parantaminen

Kuva 22: Simpeleen asemanseutu

- Matkailudestinaatioiden saavutettavuuden parantaminen
- Hiitolanjoen kohteiden tarvitsemat liikenneyhteydet ja -järjestelyt
- Luontomatkailun ja retkeilyn mahdollisuuksien kehittäminen Hiitolanjoen laaksossa
- Hiitolanjoen edellytykset kehittyä osaksi kansainvälisiä retkireittejä ja matkailutuotteita
- E10-reitin pyöräilyolosuhteiden kehittäminen
- Kevyen liikenteen turvalliset reitit VT6:lla (etenkin Joukionsalmen kohdalla)

Kuva 23: VT6 Joukionsalmen kohdalla

31.10.2022

4.3 Uuden yritystoiminnan edellytysten kehittämistarpeet suunnittelualueella

Toteutetuissa haastatteluissa¹¹ nousi esille seuraavia seikkoja (huomioon otettava, että haastattelut ja analyysi tehty ennen Venäjän hyökkäystä Ukrainaan):

1. Mitkä voisivat olla kärkiteemoja/- tuotteita, joihin alueen yritykset voisivat kytkeytyä tai sitoutua nykyisillä resursseillaan

Kärkiteemana ja kantavana pohjana on Venäjän rajan läheisyys ja mystiikka, jonka ympärille kannattaa rakentaa alueen kattomarkkinointi ja yritysten tuotekehitys. Kaikki alueen yritykset ovat pieniä ja kunnat huonossa taloudellisessa kunnossa, jonka vuoksi panostukset matkailun kehittämiseen ovat liian pienet. Niiden resurssien perusteella kannattaa toiminta-alueetta laajentaa suunnitelmallisesti ja ottaa mukaan tuotekehitykseen ja markkinointiin kuntia ja niiden yrityksiä Pohjois-Karjalasta, Etelä-Savosta ja Etelä-Karjalasta. Asiakkaan näkökulmasta muualta Suomesta tai ulkomailta katsottuna koko alue on Venäjän rajan läheisyydessä, joka hyvä yhteistyön pohja yhteistoimintaan myös Venäjän puolella.

2. Potentiaalisimmat kohderyhmät: millaisia asiakasprofiileja alue voisi palvella ja mitkä olisivat päämarkkinat

Parhaiten alueen matkailun tarjonta palvelee historiasta kiinnostuneita, aitoa luontoa ihailevista kotimaisista ja ulkomaisista asiakkaista, jotka liikkuvat pienissä ryhmissä omilla kulkuvälineillä. Lisäksi kalastusmatkailijat muodostavat tärkeän kohderyhmän niin markkinoinnillisesti kuin myös tuloksellisesti yleensä pitkän viiptymän vuoksi. Kotimaassa pääkaupunkiseutu ja Länsi-Suomi ovat tärkeimmät markkina-alueet Suomessa. Ulkomailla päämarkkina-alueet ovat Venäjä ja saksankielinen Eurooppa.

3. Kehittäminen matkailualueena

Matkailualueen brändi? Onko sitä tai onko siihen saumaa?

Tällä hetkellä alueen matkailullinen brändi on hajallaan asiakkaan näkökulmasta, joka pitäisi saada selkeäksi mahdollisimman nopeasti. Tulevaisuudessa **rajamailla.fi** voi olla brändinä koko alueella, myös Venäjän puolella.

Visit Lappeenranta ja GoSaimaa ovat mahdollisuus Rajamailla.fi-varausjärjestelmän esilletuomiseen, kun se on riittävän suuri tuotteistoltaan.

<https://www.visitlappeenranta.fi/fi/Teemat-ja-tarinat/Lakeland-Experiences-%E2%80%93myyntikanava>

<https://www.gosaimaa.com/fi/Tietoa-alueesta/Lakeland-Experiences--myyntikanava>

---

¹¹ Koutsaja Oy

31.10.2022

Visit Finland -sivusto antaa huonon kuvan valtakunnallisena porttina asiakkaalle, jonka vuoksi siitä ai ole markkinoinnillista hyötyä.

<https://www.visitfinland.com/lakeland/>

Kärkikohteita kokonaisuudessa?

Toiminta-alueen matkailulliset kohteet ovat tällä hetkellä varsin pieniä ja tuntemattomia, joiden keskuudessa täytyy tehdä valinta parin kolmen todellisen kärkikohteen löytämisessä ja jalostamisessa. Hiitolanjoen ympärille pystyy rakentamaan kokonaissuunnitelman kärkikohteeksi aktiviteetit ja kalastus edellä, lisäarvona paikallisuus ravintolatoiminnassa.

Millaista infraa pitäisi erityisesti kehittää?

Yksilöllistä ja alueen brändin mukaista majoitus- ja ravintola- sekä ohjelmapalvelutoimintaa olemassa olevin ehdoin.

Saavutettavuuden ja sisäisen liikkumisen näkökulma?

Alueen saavutettavuus on hyvä, varsinkin mikäli Venäjän raja saadaan auki myös Parikkalassa palvelemaan Sortavalan ja Petroskoin alueiden asiakkaita.

4. Yhteistyön kehittäminen

Rajamailla.fi - miten tätä tulisi kehittää entistä asiakaslähtöisemmäksi?

Tällä hetkellä rajamailla.fi-järjestelmä toimii varsin hyvin, jonka laajenemista ja kehittämistä täytyy tehdä systemaattisesti asiakaslähtöiseen suuntaan.

Hienoa on, että samasta paikasta voi varata ja maksaa niin majoitus- kuin verkkokaupan tuotteet.

Kesän ja syksyn 2021 aikana täytyy alustan laajentua varsin paljon määrällisesti ja alueellisesti, ennen kuin se on vakuuttava asiakkaiden mielestä. Samalla laajentuminen mahdollistaa myynnin ja ansainnan lisääntymisen järjestelmän omistajille, jotta mielenkiinto kehittämiseen säilyy mahdollisimman korkealla.

Muut kytkökset alueorganisaatioihin, myynti- ja reittialustoihin yms. palveluihin?

Siinä vaiheessa, kun varattavia kohteita ja tuotteita on riittävän paljon uskottavuuden näkökulmasta ja niiden laatu vastaa asiakkaiden kysyntää, kannattaa tarkasti valikoiden liittyä mukaan Lakeland-alueen yhteismarkkinointiin (esim. <https://www.visitsaimaa.fi/fi/>)

Edellytyksiä rajat ylittävälle matkailutuotteille -> potentiaalisimmat kokonaisuudet (kiertomatkat, pyöräily ym.)?

Edellytyksiä on varmasti olemassa, viimeistään Parikkalan raja-aseman auettua, mikä mahdollistaa kiertomatkat esim. reitillä Sortavala-Kurkijoki-Käkisalmi-Kiviniemi-Viipuri-Imatra polkupyörillä, sähköpotkulaudoilla tai autolla/minibusseilla.

5. Aktiviteetti- ja ohjelmapalvelutoiminnan kehittäminen

31.10.2022

Missä erityisesti on puutteita ja palveluaukkoja?

Alueen majoitustarjontaa täytyy lisätä ensin olemassa olevien majoituskohteiden laadunparantamisen mahdollisen määrällisen kasvun kautta.

Parikkalan puolella kiinniolevien majoituspaikkojen avaamisen mahdollisuus kannattaa tutkia, ennen kuin lähdetään rakentamaan riskillä uutta.

Ohjelmapalvelutoiminta on tällä hetkellä lamaanuoksissa, joten sen elvyttäminen ja mahdollisesti uuden toimijan löytäminen olisi hyvin tärkeää. Liikkuva ohjelmapalvelu toimii alueella liiketoiminnallisesti parhaiten vaikka viikko- ohjelman mukaisesti, koska silloin asiakkaiden tavoittaminen helpottuu huomattavasti.

Miten ohjelmapalveluita tulisi toteuttaa -> millaista verkostoa olisi hyvä rakentaa?

Ohjelmapalvelut kannattaa toteuttaa viikko-ohjelman mukaisesti individuaaleille ja samalla tuotepohjalla ryhmille. Opastus suorituspaikoille todella tärkeää ja mahdollistuu Rajamailla.fi:n kautta.

Omatoimiset vs. opastetut?

Omatoimisia aktiviteettejä täytyy olla esim. Haukkavuoren suuntaan, jolloin olosuhteiden ja ympäristön täytyy olla aina kunnossa (kuka hoitaa?). Alueen hyödyntäminen markkinoinnillisesti ok, mutta ei jätä tuloja yrittäjille eikä sitä kautta kunnille.

Opastettuja retkiä tai aktiviteettejä viikko-ohjelman mukaisesti suurin osa tuotannosta, mikä turvaa jatkon asiakkaiden kiinnostumisesta alueesta sekä yrittäjien innon panostamiseen

Kalastustuotteen kehittäminen vs. matkailukalastus?

Tärkeintä on muistaa, että kalastusmatkailuasiakas jättää rahaa vain lupien, halvimman mahdollisen majoituksen ja kaupasta ostettujen lisätarvikkeiden muodossa. He ostavat myös ruokatarvikkeet jo kotiseudultaan tai matkalta kohteeseen. Matkailukalastus oheistuotteena ”kalastelijoille” tuottaa lisäarvoa matkailijoille, jotka käyttävät kokonaisuutena alueen monipuolisia palveluita (hotellit, majatalot, mökit, ravintolat, erikoiskaupat jne...).

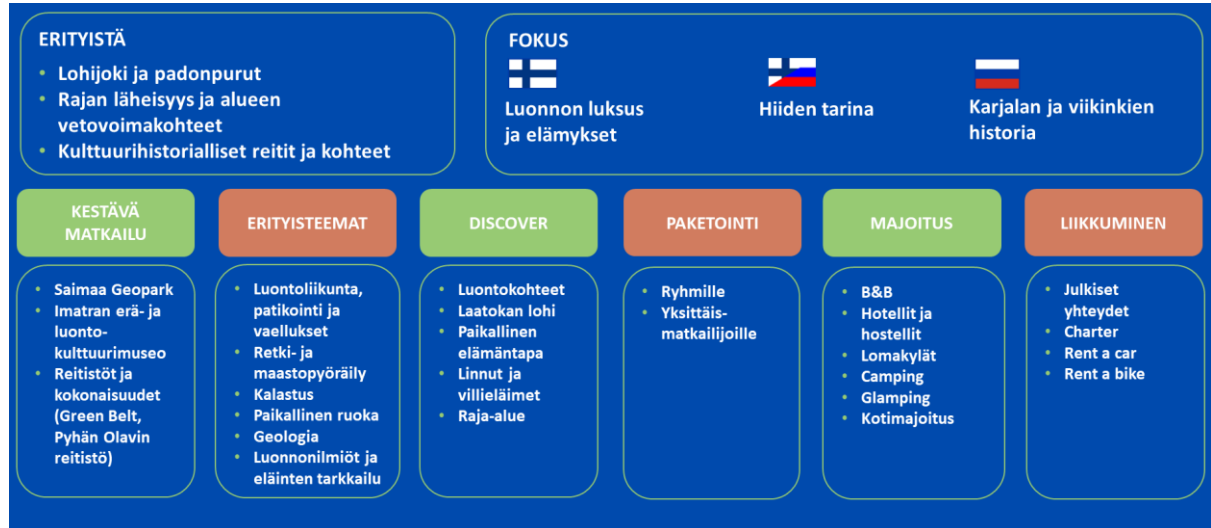
4.4 Kehitettävä kokonaisuus ja tarina

Suomen puolen näkökulmasta erityisen kiinnostavia kohteita ovat lohijoki ja patojen purkaminen, rajojen läheisyys sekä alueen vetovoimakohteet ja kulttuurihistorialliset kohteet. Luonnon luksus ja elämykset ovat keskeinen esille nostettava asia. Tarinallistamiseen on mahdollista liittää myös ns. hiiden tarina, joka nousi esille master planin valmistelussa sekä suomalaisten että venäläisten taholta. Nimi Hiitola on johdos sanasta hiisi, jolla on ollut merkitys ’pyhä metsä, uhripaikka’ ja Itä-Suomessa

31.10.2022

myös 'syryäinen paikka'¹². Hiiteen voi liittyä myös muita perinteitä, ja tarinallistamisessa on mahdollista tehdä yhteistyötä Imatran¹³ kanssa, jossa hiidellä viitataan muinaiseen haltijataruun.

Kuva 24: Matkailullisesti tärkeitä kehittämisteemat ja esille nostettavat mahdollisuudet

Keskeiseksi asiakassegmentiksi on tunnistettu pääosin kaupunkilaiset, joille tarjotaan aitoja, luontoon, kulttuurin ja liikuntaan liittyviä elämyksiä ja hyvinvointia.

Kuva 25: Valitut asiakasryhmät ja heidän motiivinsa

¹² Antreasta Äyräpähän (Lehikoinen (2018)

¹³ <https://gosaimaa.com/imatran-hiisi/>

31.10.2022

Tavoiteltavat kohdemarkkinat ovat erityisesti kotimaassa ja Keski-Euroopassa. Kiinnostavimmat alueet ovat saksankieliset maat ja Hollanti. Myös globaaleilla markkinoilla on mahdollisuuksia esim. koskien kunnostuksesta kiinnostuneille, Laatokan lohesta tai linnustosta kiinnostuneille segmenteille.

Markkina-alue	Motiivi	Erytyiset vetovoimatekijät	Segmentit	Jakelukanavia
KOTIMAISET	Lähilomat, Staycation, kiertomatkat	Palveluntarjonta ja ruoka	Perheet Pienet ryhmät (B2C, B2B) Omatoimi- ja kiertomatkaillijat "Walk in" - läpikulkumatkaillijat	Rajamailla.fi Saimaa Geopark, erä- ja luontokulttuurimuseo GoSaimaa
KESKI-EUROOPPA (SAKSANKIELISET MAAT, HOLLANTI)	Uudet kokemukset, luonto, paikallinen elämäntapa ja ruoka	Ainutlaatuinen luonto Rajan läheisyys ja mystiikka, silti turvallisuus	Yksittäismatkaillijat, pienet perheet ja ryhmät Lappeenrannan lentokentän ja GoSaimaan kohderyhmät (saavutettavuus!)	Rajamailla.fi/en GoSaimaa Visit Finland DataHub
GLOBAALI	Harrastus tai ammatillinen kiinnostus, ympäristönsuojelu, kalakanta, linnusto, geologia	Saimaa Geopark Koskien kunnostus Laatokan lohi Lintujärvet Rajan läheisyys ja mystiikka, silti turvallisuus	Yksittäismatkaillijat Teemaryhmät B2B	Saimaa Geopark TKI-, 3. sektorin ja kuntien verkostot GoSaimaa Visit Finland DataHub

Kuva 26: Pääkohdemarkkinat

4.5 Markkinoinnilliset konseptit alueen vetovoiman kehittämiseksi

Hankkeen työpajoissa kehitettiin yhdessä yritysten ja muiden kanssa kolme liiketoimintalähtöistä konseptia, joista alueen kiinnostuneet toimijat voivat ottaa kopin. Konsepteissa korostuvat luonto, ruokaelämykset ja kalastukseen liittyvät aktiviteetit alueen lukuisilla joilla ja järvillä.

Kuva 27: Kolme liiketoimintakonseptia

Seuraavissa kuvissa on kuvattu konseptien pääasiallinen sisältö: potentiaaliset asiakkaat, asiakaskokemuksen kehittämiseen liittyvät asiat sekä avautuvat liiketoimintamahdollisuudet. Taustalla ovat konseptien toteutusta tukevat, hyödynnettävät trendit.

31.10.2022

4.5.1 Tekemistä ja liikkumista luonnossa (Hiking & Activities)

HIKING & ACTIVITIES

ASIAKKAAT
Kaupunkilaiset - ympäristötietoisia
Pyöräilijät, retkeilijät, melojat
Lintujen ja villieläinten tarkkailijat

ASIAKASKOKEMUKSEN KEHITTÄMINEN
Saavutettavat reitit ja polut (fyysinen/digitaalinen)
Välinevuokraus
Opastus (mobiili/fyysinen)
Lintujen ja villieläinten näkeminen (kamerat)
Laatokan lohen ja kudun katselu
Paikalliset eväspaketit

LIIKETOIMINTAMAHDOLLISUUKSIA NYKYISILLE JA UUSILLE TOIMIJOILLE
Palveluja reitistöjen varrelle (etapit)
Ohjelmapalvelut
Palvelupaketit ja viikko-ohjelmien kokeilut
Täydentävä erikoismajoitus
Camping/glamping Hiitolanjoen alueelle

Kehittämistä tukevia trendejä
Luontomatkailu ja -elämykset
Lihassoimalla liikkuminen
Paikallinen historia ja elämäntapa
Vastuullisuus
Turvallisuus
Seikkailut (turvalliset/extreme)
Kotimaanmatkailu ja lähilomat
Digitaalinen siirtyä
Bucket-listat ja kokemusten jakaminen
Erikoismajoitus

Kuva 28: Liiketoimintamahdollisuuksia luontoaktiiviteeteista ja -liikkumisesta

4.5.2 Paikallisia ruokaelämyksiä (Local Food Experiences)

LOCAL FOOD EXPERIENCES

ASIAKKAAT
Kaupunkilaiset
Pariskunnat, perheet, pienet ryhmät
Ohikulkijat (VT6)

ASIAKASKOKEMUKSEN KEHITTÄMINEN
Paikallisuokaa ympäri vuoden
Paikallisten erikoisuuksien maistelu
Ruuan alkuperä näkyvillä
Erikoisruokavaliot
Vierailut tiloille ja tilamyymälöihin
"Kerää ja valmista itse"-paketit
Voucherit paikallisten tuotteiden ostamista varten
Tuotepaketit ja -kassit

LIIKETOIMINTAMAHDOLLISUUKSIA NYKYISILLE JA UUSILLE TOIMIJOILLE
Lähiuokaravintola Rautjärvelle
Alueen kalasta gastronominen brändi
Tarjonnan paketointi: tarjontaa reittien varrelle ("maaseudun street food")
Ruokatahtumat

Kehittämistä tukevia trendejä
Elämyksellisyys
Vastuullisuus, kestävyys ja turvallisuus
Lähiuoka, Taste of Place
Yhdessä syöminen
Superfoodiet
Kokemusten jakaminen
Tarinoiden merkitys
DIY (Do It Yourself)

Kuva 29: Liiketoimintamahdollisuuksia paikallisen ruuan ympärillä

31.10.2022

4.5.3 Kalastusta joilla ja järvillä (Explore Fishing)

EXPLORE FISHING

ASIAKKAAT
Vapaa-ajankalastajat
Kiinnostuneet matkailijat
Pienet ryhmät (tilauksesta ja takuulähdöt)
(Suomi ja kv)

ASIAKASKOKEMUKSEN KEHITTÄMINEN
Helposti saavutettavat joki- ja järvikalastusmahdollisuudet, suuri kalalajien määrä
Kalastusretket pienryhmille
Kalastuslupien helppo ostaminen
Kalastus- ja kalanvalmistuspaketit (Catch & DIY)
Tarinankerronta, esim. kalastus munkkien jalanjäljissä

LIIKETOIMINTAMAHDOSSUUKSIA NYKYISILLE JA UUSILLE TOIMIJOILLE
VIP-kalastuskohteen kehittäminen
Kalastustuotteiden kehittäminen
Kalastusfestivaali ja -kilpailut
Tarinankerronta, esim. kalastus munkkien jalanjäljissä
Viikko-ohjelman kokeilut

Kehittämistä tukevia trendejä
Uuden kokeminen ja oppiminen
Harrastus motivaattorina
Vastuullisuus
Turvallisuus
Kokemusten jakaminen
DIY (Do It Yourself)

Kuva 30: Liiketoimintamahdollisuuksia kalastukseen ja kalan hyödyntämiseen liittyen

4.6 Keskeiset kehittämiskohteet

Alueen matkailupotentiaalia halutaan kehittää erityisesti viiden kohteen kautta:

- Lähiaruokaa tarjoava ravintola
- Ritakosken alueen kehittäminen matkailukäyttöön¹⁴
- Museo Kangaskoskelle, erillinen kehittämishanke¹⁵
- Glamping/camping-tyyppistä majoitusta Hiitolanjoen varteen
- VIP-kalastuskohteen kehittäminen Tilliruukin alueelle

Kohteet tarjoavat liiketoimintamahdollisuuksia alueella toimiville tai uusille yrittäjille, ja siinä tarvitaan aktiivista vuoropuhelua ja kohteiden markkinointia.

¹⁴ https://hiitolanjoki.fi/wp-content/uploads/2021/07/taulu_ritakoski.pdf

¹⁵ <https://hiitolanjoki.fi/kangaskosken-museoalueen-suunnitteluhanke>

31.10.2022

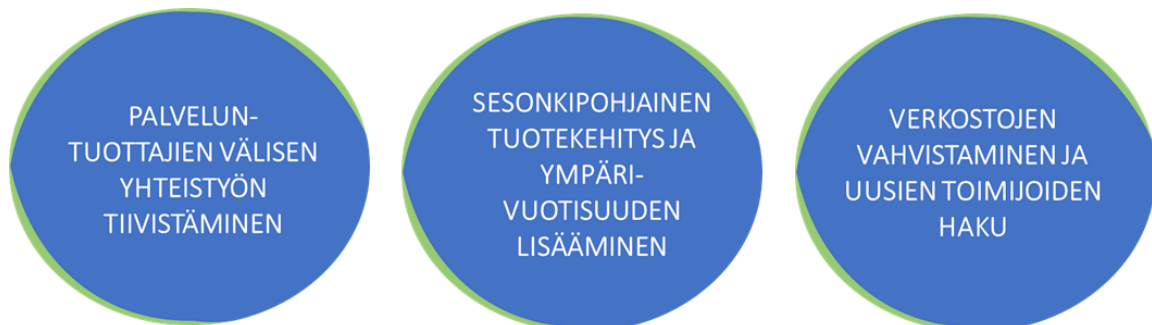

Kuva 31: Viisi keskeistä kehittämiskohdetta kartalla

4.7 Toteutussuunnitelma

4.7.1 Kehittämisen kärjet ja teemat

Kehittämisen kärjet keskittyvät yhteistyöhön, sesonkipohjaiseen tuotekehitykseen ja ympärivuotisuuteen sekä verkostojen vahvistamiseen ja uusien yritysten ja yrittäjien hakuun alueelle.

Kuva 32: Kolme kehittämisen kärkeä

Kehittämisen teemoja on neljä:

1. KESTÄVÄ MATKAILU

Vastuullisista valinnoista ja toiminnasta viestiminen.

2. ERIKOISMAJOITUS

Lisää majoitusta alueelle B&Bn, glampingin tai kotimajoituksen muodossa. Hotellit ja lomakylät vetäisivät suurempia ryhmiä.

31.10.2022

3. ERITYISTEEMAT

Ohjatusta luontoliikunnasta, pyöräilystä tai kalastuksesta ei ylitarjontaa. Geologian ja luonnonilmiöiden hyödyntäminen vielä vähäistä. Paikalliselle ruoalle tilausta.

4. ELÄMYKSET

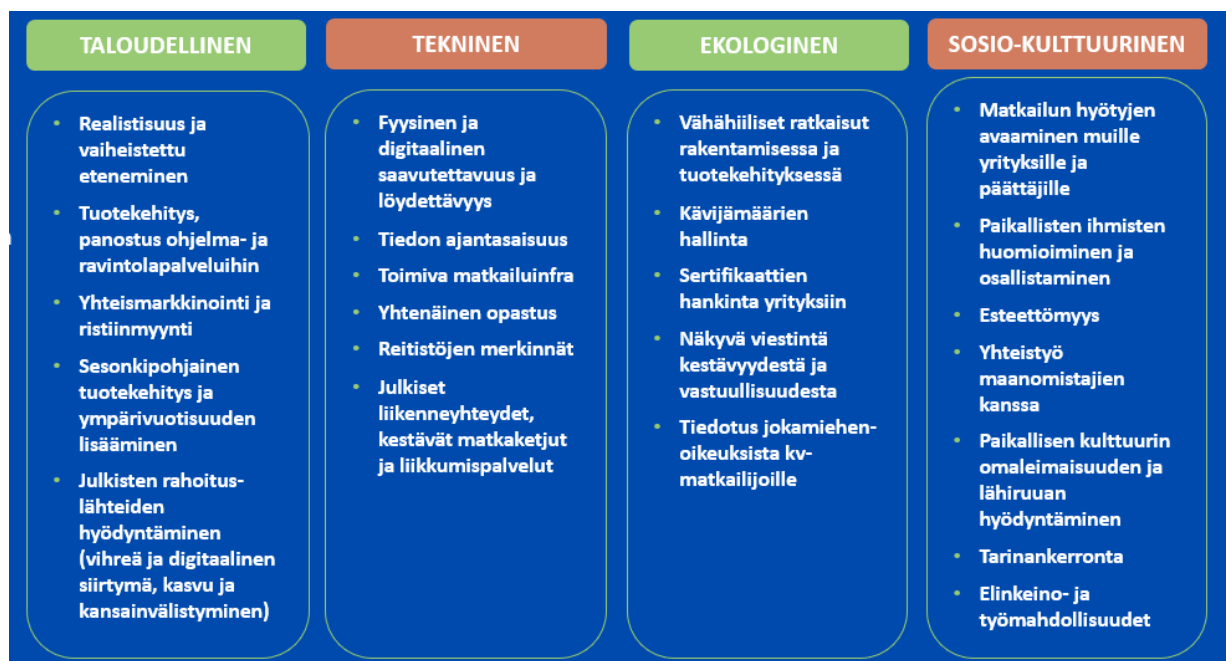
Paikallinen elämäntapa ja ainutlaatuiset luontokohteet lintuineen, eläimineen ja lohineen tarjoavat luonnon luksusta.

4.7.2 Kestävä kehitys läpileikkaavana teemana

Palveluntuottajien yhteistyötä, verkostoitumista ja uusia toimijoita tarvitaan lisää, jotta sesonkituotteita saadaan kehitettyä ja ympärivuotisuutta lisättyä. Toimintaympäristö mahdollistaa tämän, kun huolehdimme saavutettavuudesta, toimivasta matkailuinfrasta, sujuvista matkaketjuista ja yhtenäisistä opastuksista.

Taloudellisesta kestävydestä tulee huolehtia eri rahoituslähteitä hyödyntämällä, yhteismarkkinointia lisäämällä ja panostamalla puuttuviin palveluihin. Ekologista kestävyttä edesauttaa kävijämäärien hallinta ja vastuullisuusviestinnän kehittäminen.

Sosiokulttuurinen kestävyys lisääntyy osallistamalla, omaleimaista paikallis-kulttuuria hyödyntämällä sekä matkailu-elinkeinojen mahdollisuuksia esille tuomalla.

Kuva 33: Kestävän kehityksen ulottuvuudet ja niihin sisältyviä toimenpiteitä

31.10.2022

4.7.3 Priorisoitu toimenpidesuunnitelma

Toimenpidesuunnitelman keskeisiä toteuttajia ovat kunnat, yhdistykset, oppilaitokset sekä yrittäjät. Siihen sisältyy myös alueen yritysten tukemiseen liittyviä toimenpiteitä.

Yleinen kehittäminen ja yhteistyö	Saavutettavuus ja infrastruktuuri	Kestävyys ja vastuullisuus	Kysynnän ennakointi ja yhteinen markkinointi	Osaamisen kehittäminen ja yritysten tukeminen
Palveluntuottajien välisen yhteistyön tiivistäminen ja yhteinen tuotekehitys	Opastuksen kehittäminen ja yhdenmukaistaminen	Yritysten tukeminen ympäristömerkkien hankkimisessa (STF)	Yhteismarkkinointi ja tarjonnan kokoaminen yhteiselle alustalle	Oppaiden koulutus: historia, kulttuuri, luonto, eläimet
Markkinakysynnän ennakointiyhteistyö	Reittien ja luontopolkujen merkintöjen parantaminen	Matkailun hiilijalanjälkilaskurin käyttöönotto	Tarjonnan esille nostaminen Visit Finland DataHub -alustalle	Kalastusoppaiden koulutus
Verkostojen vahvistaminen (verkostoitumistilaisuudet, aktiivoinnin tarve)	Reitistöjen kehittäminen (lisää pyöräilyreittejä, pidempiä reittejä, rengasreittejä)	Näkyvä viestiminen kestävydestä, vastuullisuudesta ja luonnon suojelemisesta (mm. uhanalaiset lajit)	Aarre App –käytön laajentaminen	Opettajien, opiskelijoiden ja koululaisten osallistaminen (mm. harjoitustyöt)
Yritys- ja investorihaiku	E10-tien pyöräilyolosuhteiden kehittäminen	Kävijävirtojen hallinnan kehittäminen suojelluilla alueilla	Tapahtumat Etelä-Karjalan tapahtumakalenteriin	KV-osaamisen ja kielitaidon kehittäminen
Hankintayhteistyön kehittäminen ruokateemassa	Kevyen liikenteen väylä välille Simpele-Ritakoski (ml. asema)	Tiedotus oikeuksista ja velvollisuuksista luonnossa liikkuvalla kv-matkailijalle		Yritysten tukeminen tuotekehityksessä ja digitaalisuudessa
Tuottajaverkoston kokoaminen paikallisten raaka-aineiden saatavuuden turvaamiseksi	Kevyen liikenteen turvallisuuden parantaminen VT6:lla etenkin Joukionsalmen kohdalla	Yhdenmukaiset kalastussäännöt alueelle		Yritysten tukeminen ulkopuolisen rahoituksen hakemisessa
Kalastusmatkailun kehittämishanke	Junayhteyksien kehittäminen			Tapahtumajärjestäjän oppaan kokoaminen
Yhteistyö maanomistajien kanssa (luontoreitit, rantautumispaikat, eläinten tarkkailu)	Tienvarsien palveluinfran parantaminen			
	Kohteiden ja reittien saavutettavuuden kehittäminen rautatieasemilta			
	Esteettömyyden kehittäminen			
	Miljöökartoituksen tekeminen (kulttuuri, historia)			

4.7.4 Markkinointiyhteistyö

Markkinointiyhteistyön osalta suositellaan seuraavia toimenpiteitä:

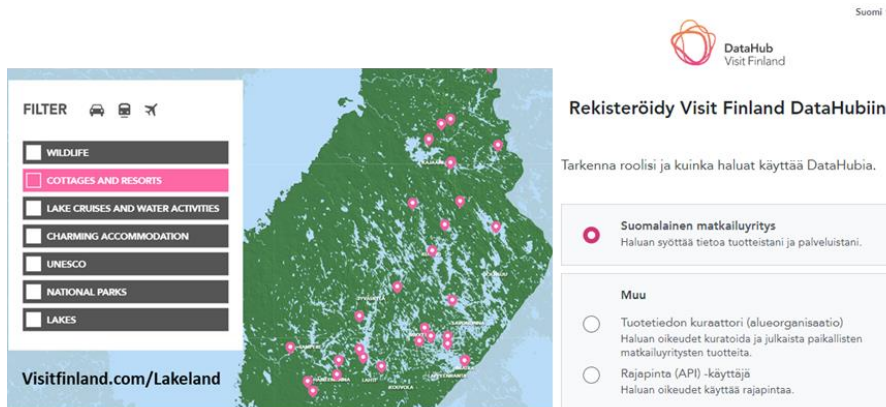
- Matkailullisen brändin selkeyttäminen: tavoitteena yhtenäinen kokonaisuus/matkailualue
- Tuotepaketointi ja tarjonnan kokoaminen Rajamailla.fi-alustalle

31.10.2022

Kuva 34: <https://rajamailla.fi/>

- Kiinnittyminen isompiin markkinointikokonaisuuksiin
- GoSaimaa: toimii brändisivustona; lähiruuan ja ruokaelämysten kehittäminen, Saimaan alueelle European Region of Gastronomy (ERG) -status vuodelle 2024; luonnossa liikkuminen ja patikointi (pidempien reittien ja rengasreittien kehittäminen)
- Saimaa Geopark, Imatran erä- ja luontokulttuurimuseo, Green Belt (kansainvälisyys)
- Tarjonnan esille nostaminen Visit Finland DataHub-alustalle (haasteena nettisivujen puute, englannin kieli sekä kuvien laadukkuus)

Kuva 35: <https://datahub.visitfinland.com>

- Ristiinmarkkinoitiin ja -myyntiin panostaminen yrityksissä
- Tulevia matkailuinvestointikohteiden (lähiruokaravintola, hotelli) kokoaminen Invest in Finlandin markkinointisivustolle.¹⁶

¹⁶ <https://www.businessfinland.fi/en/do-business-with-finland/invest-in-finland/business-opportunities/travel-tourism>

31.10.2022

4.7.5 Edunvalvonnan kärjet

- Master planin toteutus edellyttää rahoituksen lisäksi aktiivista edunvalvontaa myös seuraavissa kohteissa, jotka on määritelty edunvalvonnan kärjiksi:
  - Hiitolanjoen saavutettavuus, ml. VT6:n liittymäjärjestelyt (Ritakosken liittymä)
  - Junayhteyksien parantaminen ja Simpeleen aseman saavutettavuuden parantaminen
  - Kevyen liikenteen turvalliset reitit VT6:lla (etenkin Joukionsalmen kohdalla)
  - E10-reitin pyöräilyolosuhteiden kehittäminen
  - Museotien opastus
  - Hiilineutraalin energiantuotannon hyödyntämismahdollisuudet alueella
  - Laajakaistayhteyksien laajentaminen

4.7.6 Yleisiä kehittämisehdotuksia

Seuraavaan kuvaan on koostettu alueen yrityksiltä ja muilta toimijoilta prosessin aikana kerättyjä yleisiä ideoita ja kehittämisehdotuksia.

Kuva 36: Ideoita ja ehdotuksia kehityskohteiksi

4.7.7 Rahoitusmahdollisuudet

Suunnitelmaan sisältyvien toimien mahdollisia kotimaisia ja kansainvälisiä rahoituslähteitä julkisten toimijoiden, kolmannen sektorin ja yritysten näkökulmasta on kuvattu erillisessä liitteessä. Pienten kuntien ja toimijoiden kannattaa tehdä hankkeistuksessa yhteistyötä mm. maakunnallisella tasolla sekä ammattikorkeakoulun ja muiden oppilaitosten kanssa.